

[Domov](#) > ... > [Sprožitev Sodnega Postopka](#) > [Mediacija](#) > [Mediacija V Državah EU](#) > [France](#)

Vsebino zagotavlja

Francija

Mediacija v državah EU

Francija

Zakaj ne bi sporov namesto pred sodiščem rešili z mediacijo? Mediacija je postopek alternativnega reševanja sporov (ARS), pri katerem mediator vpletenim v spor pomaga skleniti dogovor. V Franciji se vlada in pravni strokovnjaki zavedajo prednosti mediacije, zato zakonodajna oblast močno spodbuja njeno uporabo.

Na koga se obrniti?

V Franciji ni osrednjega ali vladnega organa, pristojnega za urejanje poklica mediatorja.

Ne obstaja nobeno uradno nacionalno spletišče o mediaciji. Na naslovu www.justice.fr in na spletišču javne službe gospodarskega mediatorja pa je [razdelek o mediaciji](#) oziroma na spletišču service-public.fr za [mediacijo v upravnem postopku](#).

Vsako pritožbeno sodišče objavlja sezname mediatorjev v civilnih, socialnih in gospodarskih zadevah. Ti sezname pripravljajo na podlagi člena 8 zakona št. 2016-1547 z dne 18. novembra 2016 o posodobitvi pravosodnega sistema za 21. stoletje. Čeprav je njihov primarni namen obveščanje sodnikov, pa jih je vsekakor mogoče deliti tudi s strankami v postopku. Na voljo so na spletiščih zadevnih pritožbenih sodišč.

Na katerih področjih je mediacija dopustna oziroma se najpogosteje uporablja?

Stranke v postopku lahko zadevo kadar koli predložijo v postopek mediacije, in sicer na katerem koli pravnem področju, razen na tistih, za katera veljajo «pravila javnega reda». Mediacije na primer ni mogoče uporabiti, da se zaobidejo zavezujoči predpisi o zakonski zvezi ali razvezi.

Mediacija se uporablja na različnih področjih, na primer v:

- sosedskih sporih,
- sporih med najemodajalci in najemniki,
- družinskih sporih,
- delovnih sporih z delodajalci,
- sporih med družbami glede izvrševanja pogodbe ali kakršnih koli drugih sporih,
- sporih med družbami in bančnim sistemom,
- sporih o javnem naročanju ali sporih z državno upravo, javnimi podjetji ali lokalnimi organi.

Katera pravila je treba upoštevati?

Uporaba mediacije

Civilna mediacija je bila v francosko zakonodajo uvedena z zakonom št. 95-125 z dne 8. februarja 1995 o

organizaciji sodišč ter o civilnem, kazenskem in upravnem postopku.

Z odlokom št. 2011-1540 z dne 16. novembra 2011 je bila v francosko zakonodajo prenesena Direktiva 2008/52/ES. Direktiva določa pravni okvir za spodbujanje sporazumnega reševanja sporov med strankami, in sicer s pomočjo tretje osebe – mediatorja. Odlok je razširil področje uporabe določb iz direktive tako, da se ne nanašajo le na čezmejno mediacijo, ampak tudi na notranje postopke mediacije, z izjemo sporov, ki se nanašajo na pogodbe o zaposlitvi, ali sporov na področju državnih zadev upravnega prava.

Z odlokom z dne 16. novembra 2011 je bil spremenjen tudi zakon z dne 8. februarja 1995, da bi se določil splošen okvir mediacije. Določil je pojem mediacije in opredelil pogoje, ki jih mora izpolnjevati mediator, ter poudaril načelo zaupnosti, ki je bistveno za uspeh mediacijskega postopka.

Gospodarski mediator, ki ga z odlokom imenuje predsednik republike in spada pod ministrstvo za gospodarstvo, finance in okrevanje, od leta 2010 ponuja brezplačne in zaupne storitve mediacije javnim in zasebnim deležnikom. Na ta način prispeva k doseganju cilja javnega interesa razviti alternativne metode reševanja sporov. Na mediatorja se je mogoče obrniti v sporih med družbami glede izvrševanja pogodb ali v drugih sporih, ali v sporih glede javnega naročanja oziroma sporih z državno upravo, javnimi podjetji ali lokalnimi organi.

Nazadnje, zakonik o upravnem pravosodju vključuje oddelek, namenjen mediaciji v upravnem postopku, ki jo zahtevajo stranke ali sodišče (glej člen L. 213-1 in naslednje).

Sporazumna mediacija:

Stranke se lahko same odločijo za pomoč mediatorja. Za to jim ni treba pred sodišče.

Vendar pa imajo tudi stranke, ki so svoj spor že predložile sodišču, možnost uporabiti obliko alternativnega reševanja sporov, kot je mediacija, če se o tem dogovorijo.

Mediacija na podlagi odredbe sodišča:

Če je tožba že vložena pri sodišču: „lahko sodišče, ki odloča o sporu, s soglasjem strank imenuje tretjo osebo, ki prouči in primerja njihova stališča ter jim pomaga poiskati rešitev spora“ (člen 131-1 zakonika o civilnem postopku).

Na področju družinskega prava lahko sodišče v zvezi z izvajanjem starševske odgovornosti ali začasnih ukrepov v zvezi z razvezo zakonske zveze strankama odredi, naj se udeležita informativnega sestanka o mediaciji, ki je brezplačen in v zvezi s katerim ni predvidena nobena kazen (člen 255 in člen 373-2-10 civilnega zakonika).

Zakon št. 2019-222 z dne 23. marca 2019 o načrtovanju dela za obdobje 2018–2022 in o reformi pravosodnega sistema je uvedel mediacijo po izdani odločbi, in sicer v členu 373-2-10 civilnega zakonika:

„Če se stranki ne strinjata, si sodišče prizadeva, da dosežeta dogovor.

Sodišče lahko staršema, ki se ne strinjata glede izvrševanja starševske odgovornosti, predlaga mediacijo, razen če obstajajo očitki, da se je eden od staršev nasilno vedel do drugega starša ali do otroka. Če se starša strinjata z mediacijo, lahko sodišče v ta namen imenuje družinskega mediatorja, tudi v končni odločbi o izvrševanju starševske odgovornosti.

Razen če obstajajo očitki, da se je eden od staršev nasilno vedel do drugega starša ali do otroka, lahko sodišče celo odredi staršema, naj se sestanejo z družinskim mediatorjem, ki jima predstavi namen in potek mediacije.“

Sodišče lahko predlaga mediacijo tudi v upravnih zadevah: „kadar spor obravnava upravno sodišče ali pritožbeno upravno sodišče, lahko predsednik senata s soglasjem strank odredi mediacijo, na kateri se poskuša doseči sporazumna rešitev“ (člen L. 213-1 zakonika o upravnem pravosodju). Ista pravila se uporabljajo pred Državnim svetom, ki je najvišje sodišče upravne veje sodišč (člen L. 114-1 zakonika o upravnem pravosodju).

Odredba o napotitvi na mediacijo:

če je pri sodišču vložena tožba in se stranke ne strinjajo z mediacijo, „jim lahko sodišče odredi, naj se sestanejo z mediatorjem, ki jim v roku, ki ga postavi sodišče, pojasni namen in potek mediacije [...]“ (člen 127-1 zakonika o

civilnem postopku).

Obvezna mediacija

Na podlagi nedavnega razvoja francoskega prava je mediacija v nekaterih okoliščinah obvezna.

Člen 7 zakona št. 2016-1547 z dne 18. novembra 2016 o posodobitvi pravosodnega sistema za 21. stoletje je pri 11 sodiščih poskusno uvedel zahtevo, da se pred obravnavo zadeve pri sodišču poskusi z družinsko mediacijo. Najprej je bilo predvideno, da se bo poskus zaključil ob koncu leta 2019, vendar je bil podaljšan do 31. decembra 2020, nato pa do 31. decembra 2022.

Kdor želi spremeniti odločbo s področja družinskega prava ali določbo dogovora, ki ga je potrdilo sodišče, mora pred ponovno predložitvijo zadeve sodišču poskusiti z mediacijo. Nasprotno se vloga za spremembo šteje za nedopustno.

To se nanaša na vloge v zvezi s:

- krajem običajnega prebivališča otroka;
- pravico do obiskov in pravico, da otrok prespi pri staršu;
- prispevkom starša k izobraževanju in preživljanju mladoletnega otroka, ter odločbo o izvrševanju starševske odgovornosti.

Družinska mediacija pred ponovno obravnavo pri sodišču pa ni obvezna, če:

- se je eden od staršev nasilno vedel do drugega starša ali do otroka; je predmet vloge prošnja, naj sodišče odobri že dosežen dogovor med strankama, ali
- če sodišče oceni, da obstaja drug upravičen razlog, da od strank ne zahteva mediacije pred ponovno obravnavo pri sodišču.

Zakon št. 2019-222 z dne 23. marca 2019 o načrtovanju dela za obdobje 2018–2022 in o reformi pravosodnega sistema določa, da je pri zahtevkih za plačilo zneska, ki ne presega 5 000 EUR, ki se nanašajo na sosedski spor ali na neobičajno motenje sosedov, obvezna uporaba postopka alternativnega reševanja sporov, kot je mediacija. Pred vložitvijo take vloge pri sodišču morajo stranke po svoji izbiri poskusiti s conciliacijo, ki jo vodi pravni conciliator, mediacijo ali participativnim postopkom. Če tega ne storijo lahko sodišče na svojo pobudo odloči, da je vloga nedopustna. Zakon pa pri tem določa pet izjem:

- če vsaj ena od strank zahteva, da sodišče odobri sporazum;
- če je treba pred predložitvijo zadeve sodišču pritožbo predložiti organu, ki je izdal odločbo;
- če eden od načinov alternativnega reševanja sporov iz prvega pododstavka iz upravičenega razloga ni na voljo, zlasti če pravni conciliatorji niso na voljo v razumnem času;
- če obstaja posebna določba, na podlagi katere mora sodišče ali upravni organ predhodno poskusiti s conciliacijo; ali
- če je upnik neuspešno zahteval uvedbo poenostavljenega postopka v sporih majhne vrednosti.

Za spore pred upravnim sodiščem lahko velja obvezna predhodna mediacija, ki je brezplačna, mediator pa se imenuje glede na vrsto spora. Trenutno se obvezna predhodna mediacija zagotavlja glede sporov v zvezi z odločbami *Pôle emploi* ter v zvezi z nekaterimi odločbami o nekaterih javnih uslužbencih (glej odlok št. 2022-433 z dne 25. marca 2022 o postopku obvezne predhodne mediacije, ki se uporablja za nekatere spore v okviru javnih služb in nekatere socialne spore).

Mediacija v kazenskem postopku

Člen 41-1 zakonika o kazenskem postopku določa, da lahko državni tožilec pred izdajo odločbe o javnem postopku, neposredno ali prek svojega mediatorja, uredi mediacijo med storilcem in žrtvijo, če se zdi, da bi se s takim ukrepom lahko zagotovila odškodnina za škodo, ki jo je utrpela žrtev, odpravila škoda, povzročena s kaznivim dejanjem, ali če bi to lahko prispevalo k rehabilitaciji storilca, in sicer na zahtevo žrtve ali z njenim soglasjem.

Mediacija v kazenskem postopku omogoča žrtvi in storilcu kaznivega dejanja aktivno sodelovanje pri obravnavi

posledic kaznivega dejanja ter pri prizadevanjih za nadomestilo kakršne koli škode, povzročene s kaznivim dejanjem. Postopek vodi kazenski mediator, ki ga imenuje državni tožilec; žrtvi mora omogočiti, da se prosto izrazi ter navede dejstva in svoja pričakovanja glede škode, ki jo je utrpela, in nadomestila, ki ga zahteva. Ob neposrednem soočenju z žrtvijo storilec ozavešča svoja dejanja in njihove posledice, da se prepreči ponovitev kaznivih dejanj.

Če se mediacija v kazenskem postopku ne more izvesti zaradi vedenja storilca, lahko državni tožilec začne postopek, razen če se pojavijo novi dokazi. Mediacija v kazenskem postopku ni dovoljena v primerih nasilja med partnerjema na podlagi člena 132-80 kazenskega zakonika, saj zakon št. 2020-936 z dne 30. julija 2020 ščiti žrtve nasilja v družini.

Predpisi o mediaciji

Nacionalni etični kodeks, ki se uporablja za mediatorje, je tisti, ki ga je sprejela EU.

Gospodarski mediatorji prav tako utemeljujejo svoje posredovanje na podlagi javnih načel delovanja.

Akreditirane službe za družinsko mediacijo, torej tiste, ki prejemajo javna sredstva iz sklada za družinsko nadomestilo, vzajemnega kmetijskega sklada ali ministrstva za pravosodje, se zavežejo upoštevati nekatere standarde, ki se nanašajo na zagotavljanje navedenih storitev in njihovo kakovost; ti standardi so določeni v nacionalnem referenčnem okviru.

Za področje mediacije v upravnem postopku je bila leta 2017 sprejeta [etična listina za mediatorje](#) v upravnih sporih.

Nazadnje, odlok št. 2017-1457 z dne 9. oktobra 2017 o seznamu mediatorjev pri pritožbenih sodiščih določa pogoje za vključitev na tak seznam. Na podlagi tega morajo mediatorji izpolnjevati naslednje pogoje:

1. v drugem listu kazenske evidence ne smejo imeti navedenih nobenih obsodb, razglasitev nesposobnosti ali prepovedi opravljanja dela;
2. ne smejo storiti nobenega dejanja zoper čast, poštenost in moralo, katerega posledica bi bila disciplinska ali upravna sankcija v obliki odvzema, začasnega odvzema, prenehanja ali umika dovoljenja ali umika pooblastila;
3. predložiti morajo dokazilo o opravljenem usposabljanju ali izkušnjah, ki dokazujejo njihovo sposobnost izvajanja mediacije; ta zahteva se nanaša na fizične in pravne osebe – vsaka fizična oseba, ki ponuja storitve mediacije v okviru pravne osebe, mora izpolnjevati pogoje, ki se nanašajo na fizične osebe.

Informacije in usposabljanje

Francoska zakonodaja trenutno ne določa nobenega posebnega usposabljanja na področju mediacije.

Obstaja državna diploma za družinske mediatorje (DEMF). Vendar pridobitev navedene diplome ni pogoj za izvajanje družinske mediacije. Se pa zahteva za delo v okviru akreditirane službe za družinsko mediacijo.

V kazenskih zadevah lahko mediacijo izvajajo fizične osebe in ustrezno prijavljena združenja, pooblaščenca za izvajanje mediacije pri sodiščih in pritožbenih sodiščih, v skladu s postopki iz členov R. 15-33-30 zakonika o kazenskem postopku. Mediatorji so deležni vsaj 35 ur uvodnega usposabljanja ter rednega usposabljanja do konca svoje delovne dobe.

Kakšni so stroški mediacije?

Če se stranke odločijo za mediacijo kot alternativno obliko reševanja sporov, in sicer v okviru sodnega postopka ali zunaj njega, je treba te stroške plačati.

Mediacija je brezplačna, če se uporabi ena od številnih oblik mediacije kot javne službe ali če je odrejena v kazenskem postopku. Enako velja, kadar je mediacija obvezen predpogoj za vložitev pritožbe pri upravnem sodišču.

Nagrado mediatorja lahko krije pravna pomoč, kot to določajo člani 118-9 in naslednji odloka št. 91-1266 z dne

19. decembra 1991. Vendar taka nagrada ne sme presegati 256 EUR za eno stranko ali 512 EUR za vse stranke.

Če mediacijo odredi sodišče, višino nagrade določi sodnik, ko po zaključku mediacije odloča o stroških postopka, in sicer na podlagi poročila oziroma stroškovnika (člen 119 odloka št. 91-1266 z dne 19. decembra 1991). Sodnik, ki odloča o stroških postopka, določi znesek pologa in plačila (člena 131-6 in 131-13 zakonika o civilnem postopku). V predpisih ni natančno določena lestvica nadomestil, zato se lahko stroški na enoto storitev družinske mediacije razlikujejo.

Pri storitvah mediacije, ki se financirajo iz javnih sredstev, se uporablja nacionalna lestvica finančnega prispevka družin h kritju stroškov. Delež stroškov, ki ga vsaka stranka krije za posamezno mediacijsko srečanje, sega od 2 EUR do 131 EUR, odvisno od prihodkov stranke.

Ali je sporazum, dosežen z mediacijo, izvršljiv?

Če stranke dosežejo dogovor, jih ta zavezuje kot vsaka pogodba.

Če stranke to želijo, se lahko izvršljivost takega dogovora zagotovi tako, da se predloži pristojnemu sodišču v odobritev (glej člen 1565 zakonika o civilnem postopku; člen L. 213-4 zakonika o upravnem pravosodju), ali v skladu z zakonom z dne 22. decembra 2021 sodnemu tajništvu na podlagi vloge odvetnika.

Če pa se je sodni postopek že začel, člen 131-12 zakonika o civilnem postopku določa, da lahko sodišče, ki obravnava zadevo, na podlagi vloge strank odobri dogovor, ki ga stranke predložijo.

Člen L111-3 1 zakonika o civilnih izvršilnih postopkih določa, da so sporazumi, sklenjeni v okviru mediacije, ki jo odredi sodišče, ali zunajsodne mediacije, ki jim redna ali upravna sodišča potrdijo izvršljivost, izvršilni naslovi.

Glede mediacije v kazenskih postopkih pa člen 41-1 5 zakonika o kazenskem postopku določa, da če se je storilec zavezal plačati odškodnino žrtvi, lahko slednja na podlagi takega poročila zahteva povračilo škode v postopku za izdajo plačilnega naloga, v skladu z določbami zakonika o civilnem postopku.

Zadnja posodobitev: 20/04/2023

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.